

Rejse til SIENA 2011

4. - 11. oktober 2011?

Der arbejdes hårdt for at gennemføre en rejse til Siena. Vores forhåndsbehandling i sidste nummer af Nyhedsbrevet gav ikke tilstrækkeligt med tilkendegivelser. Om bestyrelsens sidste appel vil give det

ønskede resultat, kan endnu ikke siges, men lykken står som bekendt den kække bi. Alle, som har tilmeldt sig, vil naturligvis blive løbende orienteret, så snart et resultat foreligger.

*Siena på den tid, da Johannes Jørgensen boede i byen.
Billedet er fra digterens billedsamling i Svendborg.*

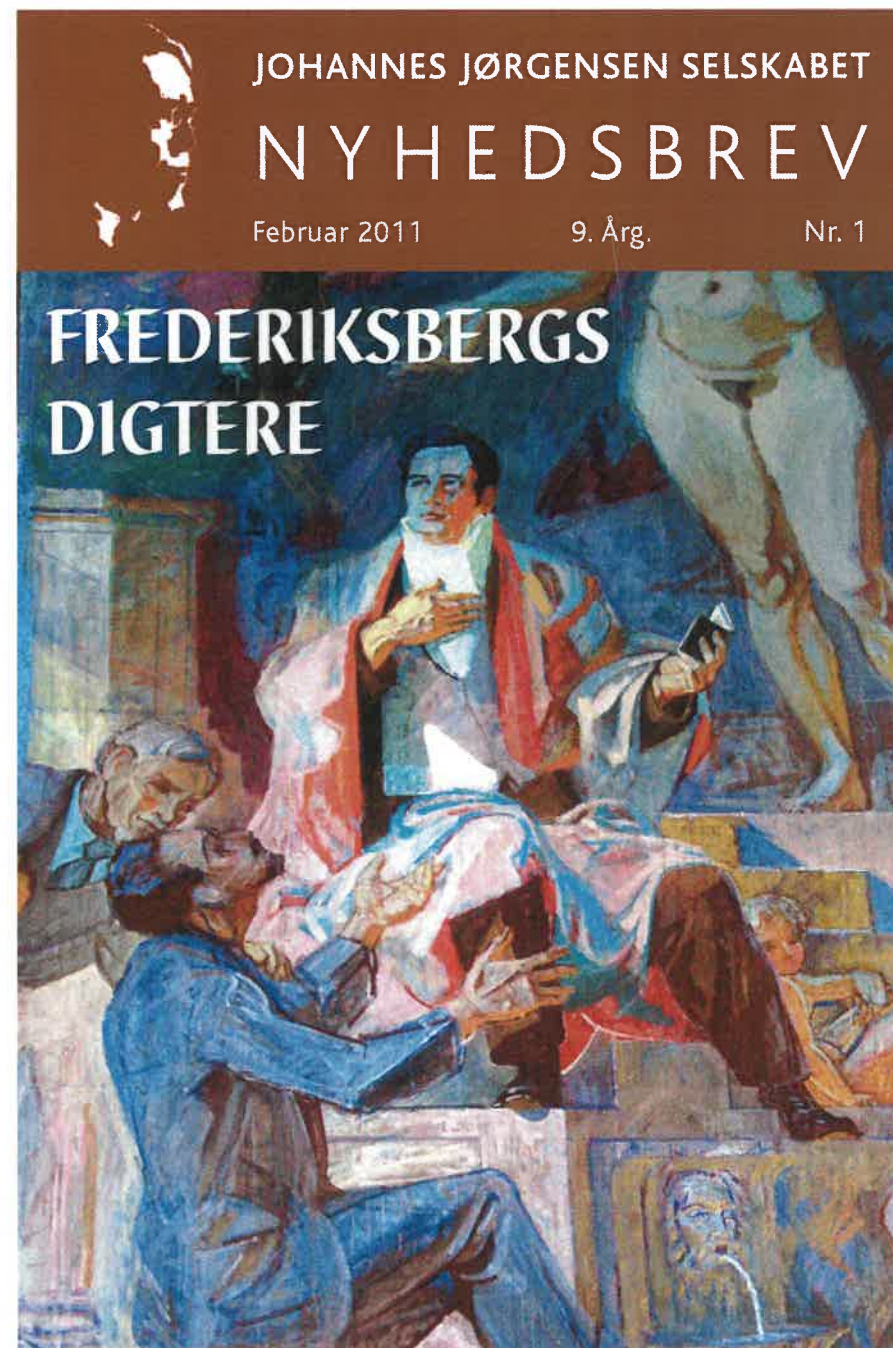
GOLDEN DAYS 2011

Festival 2011:

Tro "Verdensorden og hverdagsliv – fra Zeus til Shamballa. Troens betydning for samfundets udvikling og kulturens historie. Med afsæt i den aktuelle debat om troens rolle i det moderne samfund inviterer Golden Days derfor til en festival, der fylder septemberdagene i 2011 med viden om troens påvirkning af kunst og kultur gennem historien".

Sådan lyder præsentationen af kulturfestivalen Golden Days 2011, og Johannes Jørgensen Selskabet vil være at finde i programmet. Det sker ved et arrangement i Møstings Hus søndag den 11. september. Nærmere oplysning om vores program vil fremgå af Nyhedsbrevets augustnummer.

ISSN 1603-2098

NYHEDSBREV

Medlemsblad for
Johannes Jørgensen Selskabet

Ansvh. red. Stig Holsting
Lykkesholms Allé 9 A,1.tv
1902 Frederiksberg C
Tlf. 8758 0303
Mob. 2129 0408
e-mail: stig.holsting@gmail.com
Kassererens e-mail:
mail@johannesjorgenselskabet.dk
www.johannesjorgensenselskabet.dk
Bankkonto nr.: 1551 0010132908

Johannes Jørgensen Selskabet er
et litterært forum til studium af
digterens liv og forfatterskab.
Selskabet arbejder nært sammen
med Johannes Jørgensens Hus i
Svendborg og andre litterære
selskaber.
Medlemskab koster 150 kr. om året.
Hjemmeside: www.svendborg-bib.dk

Selskabets bestyrelse:
Stig Holsting, formand
Birgitte Karmann Roslev,
næstformand.
Brogade 37, 1, 5700 Svendborg.
E-mail: bibbkr@svendborg.dk
Tlf. 51553310
Ove Klausen, sekretær. Ottosminde
2, 8960 Randers. Tlf. 86404032.
E-mail: oklausen@fiberflex.dk
Henning Fink-Jensen, kasserer.
Krogmosevej 28, 2880 Bagsværd.
Tlf. 4444 8703
Andreas Holsting. Ved Klosteret 6,
2100 København Ø. Tlf. 31219609. E-
mail: andreas.holsting@gmail.com
Grafisk tilrettelæggelse: Kira Bierlich

I januar 1911 havde Carl Nielsen svaret ja til at sætte musik til en Børnehjælpsdagens Sang, som skulle forfattes af Johannes Jørgensen. Der skulle dog gå et par måneder, før Johannes Jørgensen fik digtet fra hånden. Det blev undfanget i begyndelsen af marts måned – i et nattog mellem Leipzig og Berlin – og sendt til komponisten fra Bonn den 11. marts 1911. (ovenstående er fra Carl Nielsen Udgiven bd. III/7, hvor sangen står som nr. 230).

Sangen blev bragt i organisationens lille folder. Ejendommeligt er, at noder og tekst står i komponistens egen håndskrift, hvilket kunne tyde på, at sangen i hvert fald på det tidspunkt endnu ikke var udgivet. Dette eksemplar tilhører Odense Bys Museer og bærer Carl Niensens håndskrevne tilegnelse til kollegaen Thorvald Aagaard øverst på forsiden.

DIGTERE PÅ FREDERIKSBERG

Da Frederiksbergs nye rådhus blev færdigbygget i årene efter Anden Verdenskrig, skulle det fyldes med kunst og udsmykning de rette steder. Flere kunstnere gav deres bud på, hvordan man kunne knytte huset og denne selvstændige, men historiefyldte kommune, omklamret af storebror København, til en bæredygtig og nutidig kunstnerisk dimension. Den tidligere kubistiske maler, Jais Nielsen skildrer i sine breve til vennen Johannes Jørgensen, hvordan han vinder konkurrencen om et monumentalmaleri i rådhusets store sal, der skulle skildre Frederiksbergs historiske udvikling gennem århundrederne stærkt præget af kongelig bevågenhed.

Men Frederiksberg var også tidligt blevet tilholdssted for sværmeriske kunstnere – stednavnet Valby Bakke har fået rigelig bevågenhed i dansk litteratur – og ikke mindst kredsen omkring Rahbek i Bakkehuset, som i de store parkanlæg omkring Frederiksberg Slot fandt rig inspiration er blevet synonym med dansk guldalderdigtning. Og det var da også især digterne, som sværmede i Frederiksberg Haves romantiske skovensomhed med

dens kanaler, broer, slyngede stier, kunstige grotter og fantasifulde fremmedartede pavilloner og i Søndermarkens mere skovagtige vildnis.

Til ophængning i det nye rådhus' festsal udførte monumentalmaleren, Stefan Viggo Pedersen (1891-1965), to store billeder, hvoraf det ene i allegorisk form forestiller "frederiksbergiske digtere". Med en stiliseret Frederiksberg Have med det lille Apistempel (Apis = græsk frugtbarhedsgud) som baggrund står en dobbeltfigur forestillende Apollon med sin lyre og en nøgen kvindeskikkelse som en dominerende central skikkelse. Hun angiver ligesom en forbindelse mellem templet og en kubistisk figur, som kan ligne en prædikestol, men jeg skal dog holde mig fra en videre tolkning, som kan ende i overfortolkning. Her under sidder digterkongen over dem alle, Adam Oehlenschläger, i romantisk positur og deklamerer sine digte, medens kilden som den evige metafor for den guddommelige uudslettelige inspiration springer ved hans fødder. Om ham grupperer forskellige navnkundige digtere sig i forskellige

Stefan Viggo Pedersen (1891-1965). *Allegorisk fremstilling af digtere med tilknytning til Frederiksberg (1955)*. (foto sh)

med til lokale digtere, Robert Storm Petersen, der til sin død boede på Asgaardsvej på Frederiksberg og en halvt skjult profil, der næppe kan være andre end H. C. Andersens. Skønt han aldrig boede på Frederiksberg, var hans allerførste indtryk af København synet af byens tårne fra toppen af Valby Bakke ved Frederiksberg Slot.

Til venstre sidder Helge Rode og strækker besværgende armene op mod kvinden, som han favnede så æterisk og drømmende i sit digterværk ("så lys, som

rav") i kontrast til f.eks. Sophus Clausens sanselige musen; kvinden indtager i Rodes digtning nærmest rollen som hans sjælsveninde – eller er det i virkeligheden kvindens guddommelige modernatur, han søger at favne?

Men interessant for Johannes Jørgensens læsere er, at vi ser denne lægge sin hånd på vennen Helge Rodes skulder for ligesom spørgende at indbyde ham til at følge med ud af billedet. Helge Rode hørte til de kunstnere, som vendte naturalismen ryggen og fandt et mere åndeligt/religiøst ståsted, da han formulerede "Det sjælelige Gennembrud", hvorved han med hans egne ord forstod "Erkendelsen af Sjælelivets Mysterium – en umiddelbar

Gudserkendelse". Han sluttede sig til kredsen omkring TAARNET uden dog at nå at bidrage med noget, inden det gik ind. Hans bog "Pladsen med de grønne Træer" (Frederiksberg Runddel) fra 1924 er nærmest at betragte som et bekendelsesskrift og kunne ord til andet være skrevet af Johannes Jørgensen. Men han kunne altså alligevel ikke følge denne i fysisk og religiøs udlændighed.

Det er tydeligt, at maleren har gjort sine grundige litterære forstudier. Han har med sin fremstilling også villet fortælle om digternes lyriske forgudelse af kvindeskikkelsen – nogle altså i mere kødelig forstand og andre i en mere romantisk/sværmerisk. Der synes dog ikke at være meget sværmerisk over kvinden på sokkelen, men det er naturligvis et definitionsspørgsmål. Det er interessant at se, at man endnu i midten af 1950'erne ca. 10 år efter hans død havde den opfattelse, at Johannes Jørgensens religiøsitet med en asketisk franciskansk forsagelse af det kødelige spærrede for en mere jordnær kvindeforståelse. Selvom det var idealet, også hans eget uopnåelige ideal, kan intet imidlertid være mere forkert. Johannes Jørgensens ungdomsromaner lader intet tilbage at misforstå vedrørende hans betagelse af kvinden som køns-væsen, og for den, som forstår at læse mellem linjerne i hans litteratur – og som rigeligt bliver bekræftet i hans dagbøger – har intet været ham fremmed. Hele livet igennem kæmpede han med de kræfter, som var blevet sluppet løs blandt det letlevende kvindelige klientel i 1880'ernes og 90'ernes København, og

som aldrig lod sig tæmme helt.

Men tilbage står altså en fasttømret og korrekt opfattelse af, at Johannes Jørgensen hører til de danske digtere, som man endnu med god historisk grund knytter til Frederiksbergs åndelige som geografiske digterklientel. Denne opfattelse blev yderligere markeret ved den mindeplade, som Johannes Jørgensen Selskabet i 2004 fik sat op på tårnet på hjørnet af Kastanievej og H. C. Ørstedesvej på det indre Frederiksberg, hvor digteren boede i årene 1891-93. Det var i TAARNETS dage, hvor også Sophus Claussen, Viggo Stuckenberg og altså Helge Rode sluttede op om det manifest, Johannes Jørgensen proklamerede om symbolismen i bladets første nummer. Fra 1886 til 1903 boede Johannes Jørgensen med få korte afbrydelser forskellige steder på Frederiksberg: Schønbergsgade, Sankt Knudsvej, Kastanievej, Sdr. Fasanvej, Hauchsvej og Frederiksberg Allé. Frederiksberg Have og Søndermarken forekommer adskillige steder i hans litteratur, ligesom vi i hans ungdomsromaner kan følge personernes færden på de frederiksbergske villaveje. I 1903 flyttede han med sin familie til Charlottenlund og fik ikke siden bopæl på Frederiksberg. Alligevel regnes han med rette blandt de digtere, som satte bydelen på det litterære landkort, uden at man dog har fundet det opportunt at give ham en vej; Helge Rode fik endda en allé.

Sin grav fik Johannes Jørgensen som bekendt heller ikke på Frederiksberg. Det gjorde Johannes V. Jensen og Sophus Claussen så i øvrigt heller ikke.

sh

DIGT OG SANDHED

Kaj Nykjær Jensens artikel i sidste nummer af Nyhedsbrevet ("Myten om Brig Marie ad Svendborg") har medført nogle reaktioner fra læsere, som enten synes forbavset over digterens frie forhold til den virkelighed, han beskæftiger sig med, eller savner forståelse for hans arbejdsmetoder. Har han gået i sin egen uvirkelige verden, siden han tilsyneladende så ubekymret digter om på det, som også involverer andres verden?

Da det er vores opgave i Johannes Jørgensen Selskabet at bibringe omverden en forståelse for digterens univers, vil vi her uddybe, hvad vi skrev som et appendiks til Kaj Nykjær Jensens artikel, og hvor vi forsøgte at kaste lys over sagen, men i virkeligheden burde vi måske have ladet digteren selv forklare sig, selvom jeg personlig synes, at disse dunkelheder gør forfatter-skabet mere givende og spændende.

I forordet til første bind af "Mit Livs Legende" skriver han: *"Formlen for en Bog som denne maa altid blive den af Goethe angivne: 'Dichtung und Wahrheit'. Hvordan kan man overhovedet sige Sandhed uden ved at digte. Det er jo ikke en Papirkurv fuld af Fakta, man vil vælte ud over sin Læser – man vil meddele ham et Indtryk af Liv, af en Udvikling, af noget, der gaar for sig efter bestemte Linjer og drevet af bestemte Kræfter"* (Den røde Stjerne s. 8).

Med andre ord, så er virkeligheden måske ikke, som vi ser den, men som vi tror at se den. Vi ved jo godt, at en sag ofte kan have flere indbyggede "sandheder" alt efter synsvinkel eller temperament. Johannes Jørgensen finder hos Chesterton et argument, som underbygger hans egen erfaring: *"Det er en Troshandling, naar vi erklærer, at vore Tanker svarer til Virkeligheden"* (G. K. Chesterton: Tankens Selvmord).

Men Johannes Jørgensen kan imidlertid svare bedst for sig selv. I den posthumt udkomne lille bog "Orion over Assisi" (1959) står et afsnit under titlen "Lidt om, hvordan

det gaar til", hvor han fortæller om sine arbejdsmetoder: *"Der er vel i hele min Digtning langt mere af bevidst Komposition og Transposition, end de fleste Læsere almindeligt antager"*. Og så fortæller han, hvordan han bl.a. benytter modeller i sine ungdomsromaner, som nok er hentet i virkeligheden men omformet i hans hoved, inden de kommer på papiret. Med efterfølgende citat fra et essay om Shakespeare uddyber han emnet således: *"Og over denne Verden af Skikkelser, hvis Virkelighed for os er større end det meste af det, som omgiver os og til daglig kaldes Virkeligheden, læfter sig som lette Skylande over den tunge Jord en lysere og luftigere Digtning"*. (ibid s. 62)

Han citerer Goethe for, at denne selv ofte "taler i Tunger" – *"Gebt Ihr euch einmal für Poeten, so kommandiert die Poesi"* (Når I først en gang har udgivet jer for poeter, så er det poesien, som bestemmer) (fra Faust) men, fortsætter han selv: *"Helt uafhængig af Viljen kan Talentet dog alligevel ikke siges at være"*. Processen, når ideer bliver til tanker for endelig at blive nedfældet på det blanke papir er en proces, som ofte vil det sådan. Med andre ord tager man fejl, hvis man antager en kunstner for en videnskabsmand, som kun søger den skinbarlige sandhed.

Og Johannes Jørgensen fortsætter: *"Man sidder ved sit Skrivebord, bøjet over det blanke Papir. Og selv dette blanke, tomme Papir synes at virke inspirerende for En. Indfald kommer efter Indfald. Tanke følger sig til Tanke, Stemning skyder frem af Stemning som de stiliserede Blomster i et Renaissance-Ornament udvikler sig af hinanden"*. Ikke mindst for en digter som Johannes Jørgensen, symbolist hele sit lange liv igennem, er stemninger en flittig medspiller, når han tænker og arbejder. En maler holder sig heller ikke til det sette men omformer alt, som stemning og tanke nu vil.

sh

TEMAUDSTILLING I SVENDBORG 2011

At kunstnere inspirerer hinanden, er en gammel erfaring. Ofte slår de sig sammen i grupper, hvor de kan inspirere hinanden og give hinanden ideer. Sådan har det altid været. Elever uden et indre selvstændigt drev lagde sig ofte så tæt op af de ældre, at der kunne være tale om mere eller mindre plagiater.

Men ældre etablerede kunstnere blev også søgt af unge begyndere, som hos deres ældre kolleger fandt den gnist, som de mente fængede i deres eget sind. Dette gjaldt både malere, komponister og forfattere.

Også Johannes Jørgensen havde sine forbilleder, som han dyrkede, men da disse for det meste for længst var døde, kunne han ikke opsøge dem men var henvist til at søge dem i deres litteratur eller på de steder, hvor de havde levet og virket. Stemningsmenneske med en veludviklet historisk sans førte det ham på mange litterære pilgrimsvandring. Han gør selv godt rede for sine tidlige litterære inspirationskilder f.eks. i Goethebogen, hvor han foretager en veritabel pilgrimsgang i Goethes fodspor.

Som ganske ung digterspire i København søgte han sammen med andre ligsindede, og kendt er hans nære forhold til vennerne Stuckenberg og Sophus Claussen.

Den unge Harald Kidde (1878-1918), som var påvirket af Johannes Jørgensen.

De skrev for og til hinanden, roste og bedømte og inspirerede hinanden, indtil de kunne "stå på egne ben" og kunne udvikle deres egenart som kunstnere.

Men Johannes Jørgensen blev også selv tidligt genstand for unge digterspirers beundring og blev gennem livet søgt af andre forfattere, som ville vide hans mening om deres

værker. Kendt er beretningen om den ganske unge Johannes V. Jensen fra Farsø, som kom til København og sværmerisk drev om på de frederiksbergske villaveje i håbet om at få et glimt af den beundrede Johannes Jørgensen. Selvom Jensen siden i hvasse vendinger vendte sig mod Jørgensen, var han blevet mærket litterært for livet, hvad Anders Thyrning Andersen overraskende har påvist i bogen "I nuets spejl" om Johannes V.s digtning.

Johannes Jørgensens brevregistrant på Det Kgl. Bibliotek afslører, at han stod i brevvæksling med de fleste betydelige danske digtere i første halvdel af det 20. åh. Lod de sig ikke altid påvirke af ham, nærrede de i hvertfald alle en stor beundring for hans digtning.

"Temaudstilling 2011" i Johannes Jørgensens Hus i Svendborg belyser nogle af disse forhold i tekst og billeder.

sh

BRODER ULVS JUL

I den hellige Frans' legende berettes der om, hvordan han går til byen Gubbio ved Assisi for at tæmme en vild ulv, der har tyranniseret befolkn ingen og ædt dens dyr. Han møder ulven uden for byen og formaner den til mådehold og fredeligt sindelag og skaber således fred mellem den og Gubbios befolkning. (Se Fioretti s. 47. udg. 1944).

Fortællingen – legende eller sand – benyttes ofte til at sætte Frans' kærlighed til dyrene i relief, en tendens, som ofte føres over i en mere sentimental genre, end beretningen egentlig kan bære. F.eks. har en eftertid helt uden grund i traditionen gjort ham til dyreværnssagens "helgen", selv af folk, som ikke vil kendes ved helgenbegrebet. At man i grunden derved degraderer den hellige Frans til en sværmerisk kæledyrspatron, er synd for både ham og dyrene.

Men det er i grunden ikke der, jeg vil hen med denne indledning.

Legenden fortæller, hvis man vil gøre sig den ulejlighed at lægge øret til jorden og omstille sig til legendens symbolik og billedsprog, en historie om omvendelse og fred, som ethvert menneske kan bruge som erkendelsespejl – fuldstændigt i den hellige Frans' ånd – ikke ved hårde ord, straf og forbandelser, men ved kærlig formanen og løfter om gode modydelser.

I slutningen af 6. bind af "Mit Livs Legende" (Guds Kværn) har Johannes

Jørgensen anbragt et digt i 6 strofer med titlen "Broder Ulvs Jul". Digtet er dateret Siena december 1914. Nogle har ment, at det var taget med som fyldstof for at bringe bogen op på et større sideantal. Men det er helt forkert.

Symbolisten Johannes Jørgensen ser i Broder Ulv et billede på sig selv og sin egen situation. I mindre omfang men ellers tydeligt nok lader han i sin litteratur selvbebrejdelserne komme til udtryk – en tendens, som i dagbøgerne fremføres uden sordin. Hans selvbebrejdelser for, hvor skadelig hans opførsel kan være for andre mennesker, han møder, er ofte tydeligt til stede og ubarmhjertigt selvafslørende. Symbolværdien i billedet af Broder Ulv er således ret indlysende ikke mindst set i lyset af hans franciskanske baggrund. Når vi så dertil fører den hellige Frans frem som den, der alene formår at tæmme hans påståede egoisme og skadevoldende omgang med andre, træder analogien tydeligere frem.

Men hvad er det så, der knytter "Broder Ulv" særligt til julen 1914?

Digtet "Broder Ulvs Jul" blev skrevet i en af Johannes Jørgensens sværeste eksistentielle kriser, efter en alvorlig forelskelse eller måske snarere en erotisk besættelse af den unge smukke sienesiske forfatterinde, Anita Renieri. Der har tilsyneladende hersket et godt og stundomt varmt

forhold mellem den midaldrende digter og den unge pige gennem hele 1914, et forhold, som dog ikke havde handlingsslammet ham som forfatter, idet han fik færdigskrevet det meste af sin Katerinabiografi i løbet af det år. Men følger man deres indbyrdes forhold, som det kommer til udtryk gennem hans dagbøger, har hun åbenbart mere eller mindre leget med hans følelser for hende. Hans humor kunne svinge mellem jubel og fortvivlelse, og i den tid, hvor han i 1914 måtte tage til Paris for at holde en række foredrag, var han ved at blive slidt op af længsel efter hende og over hendes lunefulde adfærd overfor ham.

Men det er netop under dette ophold, han træffer den unge Andrée Carof, som sidder som tilhører under hans første foredrag. Hun kontakter ham straks efter, og der udvikler sig meget hurtigt et fortrolighedsforhold mellem dem godt hjulpet på vej af hans fortærende ensomhed. Fra allerførste færd indvier han Andrée i sit håbløse forhold til Anita i Siena, og hun beslutter tilsyneladende straks at forsøge at hjælpe ham gennem krisen.

Det er først noget senere, at Johannes Jørgensens følelser flytter fra Anita over på Andrée Carof, og efter hjemkomsten til Siena fortsætter han sin opslidende omgang med Anita. Ved årets slutning må han dog indse, at det er håbløst, og at forholdet må have en ende. Det er i den situation han skriver digtet om "Broder Ulvs Jul", der emmer af hans fortvivlelse og ensomhed, naturligvis forstærket af tanken om den fjerne familie hjemme

i Danmark, som han er afskåret fra at kunne holde jul sammen med nu, da det familiære sammenbrud er en smertelig realitet. "Der tændes Lys i Hjem ved Hjem" hedder det og man fornemmer herved hans hjemlængsel.

*Højt, højt jeg boer – og op til mig
gaar kun en træls og stenet Vej,
brændthed i Sol, en Elv i Regn.
Hvem skulle ogsaa søge mig,
et Ørknens Dyr, et Angstens Tegn
for denne fredelige Egn.
Hvem skulle søge Broder Ulv?*

Broder Ulv er ikke kun alene, han bor på en ensom og vinterkold og omblast klippe og skader kun, hvad han kommer i berøring med. Sådan føler Johannes Jørgensen sit liv i Siena op mod julen i 1914.

*Hvem skulde søge til mig mer?
Kold er min Væg, og koldt mit Gulv –
alt koldt af Klippe, koldt af Blæst –
og kold jeg selv som Sten og Ler.*

Og siden:

*Hvad der er svundet, er forbi.
Og var der Blomster for din Dør,
og kom der Fodtrin ad din Sti –
de visned – og de døde hen.
Din Skyld? din Skæbne? Hvad du vill!
De kommer aldrig mer igen.
Det kan ej evigt være Maj –
trøst dig dermed, hvis Trøst er til,
og græd i Gruset på dit Gulv –
græd Blod og Ild – græd Broder Ulv!*

Denne opsats skal ikke fremsætte moralske forklaringer eller vurderinger over digterens liv og handlinger – han var jo gift endnu, og samvittigheden var en ivrig medspiller; det er alene i den litterære sammenhæng, emnet skal tolkes. Endelig har han efterladt os sine dagbøger utvivlsomt ud fra den betragtning, at de skulle læses på et eller andet tidspunkt af en forhåbentlig uheldt efterslægt. De er da også i vid udstrækning nøglen til hans forfatterskab.

2. juni 1914 træffer han altså Andrée Carof i Paris. Hun er på det tidspunkt kun 18 år og han 48. Hans interesse i hende bunder alene i et stærkt behov for et socialt fortrolighedsforhold og måske også en vis smiger over, at hun så tillidsfuldt fortæller ham, hvilken indflydelse hans bog om den hellige Frans har haft på hendes liv. Hun viser et dybfølt religiøst gemyt, som først senere langsomt kommer til at påvirke hans egen tro, der netop på dette tidspunkt i 1914 er ved at lide skibbrud.

Efterhånden udvikler deres venskab sig, og ikke sært gribes han af en voldsom betagelse af hende, som hun imidlertid ikke gengælder. Hun vedbliver at være "hans lille trofaste datter", som hun gang

på gang udtrykkeligt siger. Han kan til tider blive grebet af skiftevis irritation over hendes standhaftige platoniske holdning til hans tilnærmelser og skyldfølelse over sin egen opførsel, som han naturligvis føler uværdig. Han har tydeligvis ofte svært ved at acceptere det åndelige venskab, hun insisterer på mellem dem, men kan alligevel se fornuften deri og såmænd også "Guds finger".

I 1916 er de atter i Paris, og han mindes i sine dagbøger deres første tid sammen. Men samtidig lider han under, at hans følelser for hende ikke gengældes som kærlighed mellem mand og kvinde men

"kun" som kærlighed mellem far og datter, selvom hun udviser en beundringsværdig tålmodighed med hans svingende humør.

På et tidspunkt, da hun åbenbart er nødt til at rejse fra Paris for en stund, hvor han i øvrigt kort overvejer at flytte permanent fra Assisi, sidder han i sin ensomhed på sit hotelværelse og gribes af et næsten totalt mismod. Det er den 3. november, og han skriver i sin dagbog: "Klokken er over Midnat. Jeg er trist og træt, har ikke bedt meget, føler mig saa naturalistisk, saa fjern fra Gud. 'Din lille tro Datter', skriver Andrée. Domine, non sum dignus (Herre, jeg er ikke værdig)".

Ulven fra Gubbio
(Broder Ulv).
Efter tegning af Ebba Holm.

Dagen efter fortsætter den mismodige tone: "Intet fra Andrée. Dødsenstrist. Middag i Café Voltaire, hvor jeg drikker mere, end jeg spiser. Skriver og sønderriver Brev til Andrée. Store Regndraaber mod Ruderne, Regnskyl ude. Dette kan ikke blive ved."

Og senere samme dag citerer han af sit digt fra 1914: "Og græd i Gruset paa dit Gulv" – Broder Ulv græder – nu som i November 1914! Og hvad Hjælp er der nu? Jeg vidste ikke den gang, at Andrée skulde føre mig til Broder Ulvs Klippe –"

Han har altså mistet håbet om, at Andrée ville vende tilbage til Paris – til ham. Og naturligvis vendte hun tilbage, for hun havde fundet sit livs opgave, som det vel ikke er for meget at betegne som et kald. Hun vidste, at hun nu var hans chance for at komme videre – hans "Barmhjertige Samaritan",

som han kalder hende i bogen om La Verna. Men det vidste han ikke denne regnfulde novemberdag i 1916, hvor han ikke så lys for enden af tunnelen. Frysende og mod-løs sad Broder Ulv på sin klippe glemt og foragtet, stækket og handlingslammet, skønt han i den hellige Frans havde fundet en vej, som han endnu ikke magtede at følge.

Hvem skulde komme til mig mér?
Kun Uglen i sin Fjældkløft lér,
kun Vinden stryger, naar han gaar
forbi, mit tynde, jærngraa Haar.

Men Andrée vendte tilbage til ham – den "serafiske Fred" skulle han dog mærke endnu en gang, men det vil vi vende tilbage til ved en anden lejlighed.

(Se i øvrigt Nyhedsbrevet 2010 Nr. 1).

De nordiske klassikere – Klassikerne og nutiden - nordisk konference

den 19.-21. august 2011 på Comwell Borupgård,
Nørrevej 80, Snekkersten

Konferencen arrangeres af Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark i samarbejde med Foreningen Norden og Det Danske Akademi.

Pris for hele konferencen inklusive to overnatninger og helpension: 3.750,- kr.
Pris for konferencen: 2.100,- kr.

Medlemmer af de litterære selskaber tilbydes rabat på 25%
Tilmelding til Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark c/o Schönberg Musik & Rejser, Ringsteedvej 25, 4171 Glumsø, www.musikogrejser.dk, E-post: musikogrejser@paradis.dk, tlf. 57645354 inden 15. maj 2011.